

TAITEEN PERUSOPETUKSEN

KÄSITYÖTAITEEN OPETUSSUUNNITELMA 2018

YLEISEN OPPIMÄÄRÄN MUKAAN

SISÄLLYSLUETTELO

1 OPETUSSUUNNITELMA	3
1.1 Opetussuunnitelmajärjestelmän ja opetussuunnitelman perusteet	3
1.2 Opetussuunnitelman laatiminen	3
1.3 Opetussuunnitelman sisältö	3
2 TAITEEN PERUSOPETUKSEN YLEISEN OPPIMÄÄRÄN LÄHTÖKOHDAT	4
2.1 Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän tehtävä	4
2.2 Arvoperusta	4
2.3 Oppimiskäsitys	5
2.4 Yleisen oppimäärän yhteiset tavoitteet	5
3 OPETUKSEN TOTEUTTAMINEN	6
3.1 Oppimisympäristöt	6
3.2 Toimintakulttuuri	6
4 OPINTOJEN LAAJUUS JA RAKENNE	7
4.1 Opintojen laajuus	7
4.2 Opintojen rakenne	7
5 OPPIMÄÄRÄN YKSILÖLLISTÄMINEN	8
6 OPPIMISEN ARVIOINTI	9
6.1 Arvioinnin tehtävä	9
6.2 Arviointi opintojen aikana	9
6.3 Osaamisen tunnistaminen ja opintojen hyväksi lukeminen	9
6.4 Todistukset ja niihin merkittävät tiedot	9
7 KÄSITYÖTAIDE	10
7.1 Varhaisiän käsityötaidekasvatus	10
7.2 Käsityötaiteen yhteiset opinnot	10
7.3 Käsityötaiteen teemaopinnot	14
7.4 Aikuisten käsityön opetus	17
7.5 Työtavat käsityötaiteen opetuksessa	17
7.6 Oppimisen arviointi käsityötaiteen opetuksessa	17

Huom!

Hyväksytty Aikuisväestön lautakunnassa 21.3.2018.

1 OPETUSSUUNNITELMA

1.1

Opetussuunnitelma-järjestelmän ja opetus-suunnitelman perusteet

Taiteen perusopetus perustuu lakiin taiteen perusopetuksesta 21.8.1998/633 ja asetukseen taiteen perusopetuksesta 6.11.1998/813. Taiteen perusopetuksen järjestäminen Kouvolassa pohjautuu myös lakiin kuntien kulttuuritoiminnasta 3.8.1992/728. Opetushallitus määrittää opetussuunnitelman perusteista, oppilaan arvioinnista ja todistukseen merkittävistä tiedoista.

Kouvolan kansalaisopiston käsityötaiteen yleisen oppimäärän opetussuunnitelma perustuu opetushallituksen taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteisiin 2017. Oppilaan arvioinnista ja todistukseen merkittävistä tiedoista päättää opetushallitus. Opetuksen rakenne on kuvattu kappaleessa 4 ja arviointi kappaleessa 6.

1.2

Opetussuunnitelman laatiminen

Opetussuunnitelma on laadittu yhteistyössä opiston opettajien, oppilaitosjohton ja muun opiston henkilökunnan kanssa. Opiskelijoille ja heidän vanhemmilleen on järjestetty kuuleminen asiaa koskien.

1.3

Opetussuunnitelman sisältö

Vapaan sivistystyön lain mukaisesti Kouvolan kansalaisopisto järjestää elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta taidekasvatuksen periaatteet huomioiden. Vapaana sivistystyönä järjestettävän koulutuksen tavoitteena on edistää ihmisten monipuolista kehittymistä, hyvinvointia sekä kansanvaltaisuuden, moniarvoisuuden, kestävän kehityksen, monikulttuurisuuden ja kansainvälisyyden toteutumista. Vapaassa sivistystyössä koros-

Kuva: Ulla Sinkkonen

tuu omaehtoinen oppiminen, yhteisöllisyys ja osallisuus.

Opetuksen laajuus on yleisen oppimäärän mukaisesti 500 tuntia. Opetussuunnitelman toteutumista seurataan ja sitä kehitetään suunnitelmallisesti ottaen huomioon ajan tuomat tarpeet ja muutokset. Konkreettiset kehittämistoimenpiteet kirjataan kaupungin strategiaan pohjautuvaan opiston kehittämisohjelmaan, joka tehdään valtuustokausittain ja päivitetään vuosittain.

Oppilaitos päättää opiskelijaksi ottamisesta pyrkien kuitenkin tarjoamaan opiskelupaikan kaikille halukkaille mahdollisimman läheltä: Kouvolan kansalaisopiston toiminta-ajatuksen on toimia aidosti kaikkien lähellä ja tarjota palveluita koko toiminta-alueellaan.

Kouvolan kansalaisopistolla noudatetaan Kouvolan kaupunginhallituksen hyväksymää

“Opetussuunnitelman toteutumista seurataan ja sitä kehitetään suunnitelmallisesti ottaen huomioon ajan tuomat tarpeet ja muutokset.”

Kouvolan kaupungin suunnitelmaa tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi (15.6.2015 § 154). Opettajat kertovat toimintaperiaatteet ryhmissä. Lisäksi käytännön työkaluna opistolla on kaikille opiskelijoille ja heidän huoltajilleen jaettava Toimintaohje työrauhan turvaamiseksi. ■

2 TAITEEN PERUSOPETUKSEN YLEISEN OPPIMÄÄRÄN LÄHTÖKOHDAT

Kuva: Ulla Sinkkonen

2.1

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän tehtävä

Taiteen perusopetus on ensisijaisesti lapsille ja nuorille tarkoitettua tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää eri taiteenalojen opetusta. Taiteen perusopetuksen tehtävänä on tarjota opiskelijalle mahdollisuuksia opiskella taidetta pitkäjänteisesti, päämäärätietoisesti ja omien kiinnostuksen kohteiden suuntaisesti. Oppilaitos voi myös järjestää alle kouluikäisille varhaisiän opetusta sekä opetusta aikuisille.

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän tehtävänä on luoda perustaa emotionaaliselle, esteettiselle ja eettiselle kasvulle sekä antaa edellytyksiä elinikäiseen taiteiden harrastamiseen. Opetuksen tehtävänä on myös kehittää ja säilyttää kansallista kultuuria sekä tukea opiskelijan kykyä arvostaa eri kulttuureita ja toimia moniarvoisessa yhteiskunnassa. Taiteen opiskelun tarkoituksena on avata opiskelijalle uusia mahdollisuuksia ymmärtää taidetta ja kulttuuria sekä niiden sisältämiä merkityksiä. Tehtävänä on myös kehittää opiskelijoiden ajattelemisen taitoja ja luovuutta elämän eri alueilla. Yleisen oppimäärän tehtävänä on kehittää sellaisia taitoja ja tietoja, joita opiskelija tarvitsee elämän eri aloilla ja jotka antavat hänelle valmiuksia hakeutua asianomaisen taiteenalan koulutukseen.

2.2

Arvoperusta

Opetussuunnitelma pohjautuu arvoperustaan, jonka mukaan taiteen perusopetus rakentuu ihmisoikeuksien, tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja kulttuurien moninaisuuden kunnioitukselle sekä luo pohjaa sosiaalisesti

ja kulttuurisesti kestäväille tulevaisuudelle. Opetus perustuu ihmiskäsitykseen, jossa ihminen on ainutkertainen ja toimii vuorovaikutuksessa toisten ihmisten ja ympäristönsä kanssa sekä vaikuttaa aktiivisesti elämäänsä. Opetuksessa huomioidaan sukupuolten tasa-arvo ja sukupuolen moninaisuus. Keskeistä on opiskelijan luovan ajattelun ja toiminnan tukeminen. Taidekasvatuksen tavoitteena on vahvistaa opiskelijan aisti- ja tunneherkkyyttä, itseilmaisua ja tukea opiskelu- ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä.

“Taiteen opiskelun tarkoituksena on avata opiskelijalle uusia mahdollisuuksia ymmärtää taidetta ja kulttuuria sekä niiden sisältämiä merkityksiä.”

Taiteen perusopetuksen tavoitteena on tukea opiskelijan minäkuvan kasvua ja kehittymistä sekä hänen kykyään jäsentää ympäröivää todellisuutta. Opiskelussa on keskeistä taiteen tekeminen ja sen kokemisen ilo sekä halu, taito, uteliaisuus ja uskallus tulkita taidetta persoonallisesti. Tavoitteena on myös ohjata opiskelijaa keskittyneeseen, määrätietoiseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn sekä rakentavaan toimintaan yksilönä ja ryhmän jäsenenä. Opinnot tukevat opiskelijoiden luovan ajattelun ja osallisuuden kehittymistä.

Taiteen perusopetus luo vahvan pohjan ja ymmärryksen taiteen ja taidekasvatuksen kehittämiseksi. Opetusta toteutetaan muiden oppilaitosten ja tahojen kanssa paikallisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti.

Opetuksen lähtökohdina ovat kullekin taiteentalalle ominaiset tiedon tuottamisen ja esittämisen tavat. Taiteeseen sisältyvät esteettisyyden, eettisyyden ja ekologisuuden kysymykset ohjaavat pohtimaan ja arvioi-

maan, mikä elämässä on merkityksellistä ja arvokasta. Taiteen perusopetuksessa luodaan pohjaa sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestäväille tulevaisuudelle.

Kansalaisopiston omana toiminta-ajatuksena on toimia aidosti kaikkien lähellä ja tarjota palveluitaan eri puolella Kouvolaa. Toiminnan pyrkimyksenä on säilyä ihmisläheisenä opistona ja panostaa palvelun kehittämiseen opettajien osaamista tukien. Opisto näkee tärkeäksi toiminta-alueensa asukkaiden ja heidän tarpeidensa tuntemisen. Tavoitteena on vahvistaa tasa-arvoa ja toimintojen saavutettavuutta sekä lisätä ali-edustettujen ryhmien mahdollisuuksia osallistua kansalaisopiston tarjoamaan toimintaan.

Osana kaupunkia Kouvolan kansalaisopisto toteuttaa toiminnassaan kaupungin strategiaa ja arvoja. Kouvolan visio on olla kasvulusta – mahdollisuus uusille avauksille ja uudelle kasvuille. Kaupungin toimintaa ohjauksiksi arvoiksi on määritelty kaupunkilaisen paras, luotettavuus ja turvallisuus, vastuullinen yhteistyö, tavoitteellisuus ja tehokkuus sekä rohkea uudistuminen.

2.3

Oppimiskäsitys

Oppiminen ymmärretään yksilölliseksi ja yhteisölliseksi taitojen ja tietojen rakennusprosessiksi, jonka kautta syntyy kulttuurinen osallisuus. Taiteen oppiminen on pitkäjänteinen ja kokonaisvaltainen prosessi. Erilaisissa tilanteissa työskennellään opettajan ohjauksessa, vuorovaikutuksessa opettajan ja ryhmän kanssa sekä itsenäisesti. Opettajalla on keskeinen merkitys sekä opiskelijan opiskelutaitojen että opiskeluympäristön kehittämässä sellaiseksi, että erilaisten opiskelijoiden edistyminen on mahdollista.

Opiskelijalla on aktiivinen rooli opiskelussa ja oppimisessa. Kokemukset ja vuorovaikutus ympäristön kanssa samoin kuin eri aistien käyttö ja kehollisuus ovat oppimisen kannalta olennaisia. Opiskelija oppii asettamaan tavoitteita ja toimimaan tavoitteiden suuntaisesti. Opetuksessa pyritään huomioidaan opiskelijan aiemmat kokemukset ja

hänen elämänsä maailmansa. Myönteiset tunnekokemukset, oppimisen ilo ja uutta luova toiminta edistävät oppimista ja innostavat kehittämään omaa osaamista. Rohkaiseva ja kannustava ohjaus ja palaute ovat keskeinen osa oppimista edistävää vuorovaikutusta. Työtapojen tulee ohjata opiskelijaa arvostamaan kaikkien ryhmänjäsenten työskentelyä ja työn tuloksia. Oppiminen perustuu tekeillä oppimiseen, suunnitelmallisuuteen sekä kykyyn arvioida omaa oppimista. Opettaja ohjaa opiskelijaa tunnistamaan omat tapansa toimia ja oppia harjoittelutavat. Taidekasvatuksessa harjoittelu vaatii aikaa ja pitkäjänteisyyttä.

Taiteen perusopetuksessa oppiminen on yksilöllistä ja yhteisöllistä tietojen ja taitojen rakentamista, joka vahvistaa opiskelijan kulttuurista osallisuutta ja edistää hänen hyvinvointiaan. Oppiminen on kaikilla taiteenaloilla kokonaisvaltainen ja vuorovaikutteinen prosessi, joka kehittää opiskelijan tietoja ja taitoja monipuolisesti. Se on erottamaton osa yksilön kasvua ja yhteisön hyvän elämän rakentamista.

2.4

Yleisen oppimäärän yhteiset tavoitteet

Taidekasvatuksessa ja taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetuksessa elinikäisen taidesuhteen luominen on merkittävässä asemassa. Opintojen tavoitteena on monipuolinen ja innostava mahdollisuus olla osallisena ja vaikuttamassa taiteen tekemisessä, kokemisessa ja nauttimisessa sekä pohtimassa taiteen merkitystä.

Opetus tukee monilukutaidon ja luovan ajattelun taitojen kehittymistä, moniaistisuutta ja taiteidenvälisyyttä. Oppilaita kannustetaan ja ohjataan valitsemaan itselleen merkityksellisiä tapoja tehdä taidetta. Opetuksessa on keskeistä eri ilmaisukeinojen koekäyttöä, harjoittelu ja soveltaminen. Opiskelijat saavat mahdollisuuksia tarkastella taiteen alaa historiallisena ja yhteiskunnallisena ilmiönä ja vaikuttaa oman taiteen keinoin yhteiskuntaan. ■

3 OPETUKSEN TOTEUTTAMINEN

3.1

Oppimisympäristöt

Tavoitteena on, että opiskeluympäristö tukee opiskelijan kasvua ja oppimista sekä antaa hänelle onnistumisen kokemuksia. Hyvä opiskeluympäristö on ilmapiiriltään avoin, myönteinen ja oppilasta rohkaiseva. Tilojen, työvälineiden ja materiaalien tulee mahdollistaa opetussuunnitelman perusteiden mukainen opiskelu. Hyvä opiskeluympäristö on fyysisesti, psyykkisesti ja sosiaalisesti turvallinen.

Oppimisympäristöjen luomisessa otetaan huomioon taiteenalalle ominaiset aktiivinen ja pitkäjänteinen työskentely sekä taiteiden välinen osaaminen. Tieto- ja viestintäteknologian tarkoituksenmukainen käyttö sekä ulkopuolella tapahtuva osaamisen karttuminen

ja yhteistyöhankkeet taideopetuksen osana ovat merkityksellisiä oppimisympäristön osia.

3.2

Toimintakulttuuri

Taiteen perusopetuksessa toimintakulttuuri perustuu Kouvolan kansalaisopiston arvopohjalle ja oppimiskäsitykselle. Välittävä kohtaaminen ja kunnioittava vuorovaikutus ovat keskeisiä toiminnassa. Toimintakulttuurin tavoitteena on luoda oppimista ja hyvinvointia edistävää, kestävää elämäntapaa. Toimintakulttuurissa hyväksytään myös oppiminen epäonnistumisen kautta. Osallisuus syntyy avoimesta ja rakentavasta vuorovaikutuksesta, joka käsittää sekä oppilaitosyhteistyön että huoltajien ja muiden tahojen kanssa tehtävän yhteistyön.

Toimintakulttuuria kehitetään jatkuvasti pedagogiikassa, taiteenalan osaamisessa ja oppilaitoksen käytännöissä. Taiteen perusopetuksen kokonaisvaltainen kehittäminen on osa oppilaitoksen johtamista ja oppilaitoksen arkikäytäntöjen organisointia, suunnittelua, toteuttamista ja arviointia. Toimintakulttuurissa otetaan huomioon kulttuurinen monimuotoisuus, kielitietoisuus ja tekijänoikeudet.

Kouvolan kansalaisopisto päättää taiteen perusopetuksen opiskelijavalinnasta. Kaikki halukkaat pyritään ottamaan mukaan. Kouvolan kaupungin tulee taata taiteen perusopetuksen yleiseen oppimäärään kuuluvien opintojen jatkuvuus niin, että opiskelijan on mahdollisuus suorittaa myös teemaopintoja ja saada opintonsa päätökseen. ■

4 OPINTOJEN LAAJUUS JA RAKENNE

4.1

Opintojen laajuus

Yleisen oppimäärän laskennallinen laajuus on 500 tuntia, josta yhteisten opintojen laskennallinen laajuus on 300 tuntia ja teemaopintojen 200 tuntia. Opintojen laajuuden laskennallisena perustana käytetään 45 minuutin pituisia oppituntia. Koulutuksen järjestäjän tulee turvata opintonsa aloittaneille opiskelijoille mahdollisuus koko yleisen oppimäärän suorittamiseen. Annettavan opetuksen määrän tulee mahdollistaa opetus suunnitelmassa määriteltyjen tavoitteiden ja sisältöjen saavuttaminen.

Yleisen oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta järjestettäessä pyritään joustavuuteen niin, että opiskelijan ikä, aiemmin hankitut taidot ja tiedot sekä käytettävät opetusmenetelmät otetaan huomioon.

4.2

Opintojen rakenne

Yleisen oppimäärän opinnot muodostuvat taiteenalan yhteisistä opinnoista ja teemaopinnoista. Yhteisten opintojen tarkoituksena on taiteenalan perustaitojen hankkiminen.

Teemaopinnoissa tarkoituksena on yhteisissä opinnoissa hankittujen taitojen laajentaminen. Opetusta voidaan antaa viikkoopetuksena, kurssimuotoisena opetuksena sekä monimuoto- ja verkko-opetuksena. Opiskelija voi rakentaa yksilöllisen opintopolun mieltymystensä mukaisesti tarjottavien kurssikokonaisuuksien pohjalta.

Yleiseen oppimäärään kuuluvien opintokokonaisuuksien lisäksi oppilaitos voi tarjota valinnaisia opintokokonaisuuksia.

Opiskelijan on osoitettava todistuksen antajalle kaikki päättötodistuksen saamiseksi oikeuttavat opinnot suoritetuiksi. Taiteen perusopetuksen yleinen oppimäärä voi sisältää valinnaisia opintokokonaisuuksia, joita voidaan järjestää myös yhteistyössä muun taiteen perusopetuksen kanssa.

Opetusjärjestelyissä on otettava huomioon taiteenalan luonne. Oppimistapahtumassa on keskeistä omien kokemusten, ajatusten ja tunteiden pohdinta ja niiden työstäminen taiteelliseen muotoon. Taiteellinen työskentely on pitkäjänteistä ja taitojen oppiminen tapahtuu vähitellen ja vaatii aikaa. Opintokertojen tulee olla riittävän pitkiä yhteisten opintojen aikana, ja teema-

“Oppimistapahtumassa on keskeistä omien kokemusten, ajatusten ja tunteiden pohdinta ja niiden työstäminen taiteelliseen muotoon.”

opinnoissa opintokerrat voivat olla pidempiä kuin yhteisissä opinnoissa.

Kouvolan kansalaisopisto määrittelee yhteisten opintojen ja teemaopintojen opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet, sisällöt ja laskennalliset laajuudet opetus suunnitelman perusteiden pohjalta. Opintotarjonta ja järjestys määritellään paikallisesti ja paikalliset tarpeet huomioon ottaen. Opintokokonaisuuksien toteuttamisesta päättää Kouvolan kansalaisopisto. Koulutuksen järjestäjä voi tarjota varhaisiän, lasten ja nuorten sekä aikuisten taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opintoja opetus suunnitelmiansa mukaan. ■

5 OPPIMÄÄRÄN YKSILÖLLISTÄMINEN

Mikäli opiskelija ei kykene opiskelemaan opetus suunnitelman mukaisesti, opetus suunnitelman tavoitteita voidaan yksilöllistää vastaamaan oppilaan edellytyksiä, laatimalla opiskelijalle henkilökohtainen opetus suunnitelma yhteistyössä opiskelijan ja huoltajan kanssa.

Oppimäärää ja opetusta yksilöllistettäessä on huomioitava, että opintojen tavoitteet ovat opiskeltavan taiteenalan tavoitteiden mukaiset. Opiskelijalta edellytetään kykyä käyttää hyväkseen annettavaa opetusta. Opiskelu voi tapahtua yksilöopetuksena tai ryhmäopetuksena. ■

Kuva: Ulla Sinkkonen

6 OPPIMISEN ARVIOINTI

6.1

Arvioinnin tehtävä

Arvioinnin tehtävänä on tukea opiskelijan edistymistä opinnoissa. Palaute on vuorovai-
kutteista ja edistää opiskelijan osallisuutta. Arviointi on oppimiseen kannustavaa, roh-
kaisevaa, oikeudenmukaista ja eettistä. Ar-
viointi ohjaa opiskelijaa omien tavoitteiden
asettamiseen sekä oppimisprosessin ja sen
eri vaiheiden ymmärtämiseen. Monipuoli-
seen, jatkuvaan arviointiin sisältyy erilaisia
palautteen antamisen tapoja sekä ohjausta
itsearviointiin ja vertaisarviointiin.

6.2

Arviointi opintojen aikana

Taiteen perusopetuksen arviointia suori-
taan Opetushallituksen ohjeiden mukaisesti.
Koulutuksen arviointi sisältyy vuosittaiseen
suunnitteluun ja sitä kehitetään ajankohtai-
seksi ja elinikäistä oppimista tukevaksi. Suun-
nittelu-toteutus-arviointiprosessi on jatkuvaa
ja sen toteuttamiseen osallistuvat oppilai-
tosjohto, opetuksesta vastaavat opettajat,
toimistohenkilökunta ja opiskelijat. Arvioin-
tia annetaan oppitunneilla. Opiskelija saa
työskentelystään ja suorituksistaan sanallista
palautetta suullisesti ja/tai kirjallisesti koko
opintojensa ajan. Arviointi on oppimismoti-
vaatiota tukevaa ja osallistavaa. Vanhem-
pia, huoltajia ja muita sidosryhmiä kuullaan
säännöllisesti.

Lasten ja nuorten taideopetuksessa an-
netaan opiskelijalle ja hänen huoltajalleen
tietoa opiskelijan vuoden aikana suoritta-
mista opintokokonaisuuksista Kouvolan kan-
salaisopiston opetussuunnitelmassa päät-
tämällä tavalla. Arviointia täsmennetään
taiteenalakohtaisesti.

6.3

Osaamisen tunnistaminen ja opintojen hyväksi lukeminen

Opiskelijalla on oikeus saada hyväksi luetuk-
si myös aiemmin ja/tai muualla suoritettut tai-
teen perusopetuksen opintokokonaisuudet.
Muualla hankitun osaamisen tunnistaminen
tehdään perustuen selvityksiin opiskelijan
opinnoista tai osaamisesta sekä suhteessa
kunkin hyväksi luettavan opintokokonaisuus-
den tavoitteisiin ja sisältöihin. Myös opiske-
lijän siirtyessä oppimäärästä toiseen osaa-
amisen tunnistamisessa ja opintojen hyväksi
lukemisessa menetellään kuten edellä on
kuvattu.

6.4

Todistukset ja niihin merkittävät tiedot

Opiskelija saa taiteen perusopetuksen ylei-
sen oppimäärän päättötodistuksen suoritet-
tuaan 500 tunnin laajuuteen sisältyvät 300
tunnin yhteiset opinnot ja 200 tunnin tee-
maopinnot. Kaikki opiskelijan suorittamat
opintokokonaisuudet merkitään päättötodis-
tukseen. Päättötodistus voi sisältää liitteitä.

Opiskelijalle annetaan pyydettyä osal-
listumistodistus suoritetuista taiteenalan yleis-
sen oppimäärän opinnoista. Osallistumisto-
distus voi sisältää liitteitä. ■

*“Arviointi on
oppimiseen kannustavaa,
rohkaisevaa,
oikeudenmukaista
ja eettistä.”*

PÄÄTTÖTODISTUKSEN TULEE SISÄLTÄÄ SEURAAVAT ASIAT:

- Todistuksen nimi
- Koulutuksen järjestäjän ja oppilaitoksen nimi
- Taiteenala ja opinnot, joista päättötodistus annetaan
- Opiskelijan nimi ja henkilötunnus
- Opiskeluaika vuosina
- Opiskelijan suorittamat yhteiset opinnot, opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- Opiskelijan suorittamat teemaopinnot, opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- Rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- Opetusministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä tai kunnan päätös (päivämäärä) opetussuunnitelman hyväksymisestä
- Maininta, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen vahvistamien taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti. ■

7 KÄSITYÖTAIDE

Käsityötaiteen yleisen oppimäärän tehtävänä on tarjota opiskelijalle kokemuksia käsityöstä, muotoilusta ja teknologiasta. Opinnot luovat edellytyksiä opiskelijan myönteiselle suhteelle käsityölliseen tekemiseen sekä tukevat hänen kasvuaan ja itsetuntemustaan. Opetuksella tuetaan opiskelijaa oman ilmaisun, ongelmanratkaisun ja tekemisen tavan etsimisessä. Kokemusmaailmaan kiinnittyvällä, tutkimaan kannustavalla ja elämyksellisellä lähestymistavalla kehitetään opiskelijan kädentaitoja. Opiskelijaa ohjataan eri materiaalien, tekniikoiden ja työkalujen turvalliseen käyttöön kokeilun, tekemisen ilon ja keksimisen avulla. Opiskelijoiden kulttuurista ja yhteiskunnallista osallisuutta tuetaan ohjaamalla heitä pohtimaan käsillä tekemisen ja käsityöläisyyden merkityksiä ja tutustumaan paikalliskulttuuriin. Opinnot kannustavat havainnoimaan ympäristöä ja kulttuurin moninaisuutta sekä innostavat soveltamaan havaintoja omassa työskentelyssä.

Opintojen edetessä opiskelijaa ohjataan pohtimaan vastuullista kuluttamista ja tuottamista ekologisesta, esteettisestä ja eettisestä näkökulmasta. Opiskelijoita kannustetaan arvostamaan omaa ja toisten käsityötä. Opiskelussa on keskeistä oma-aloitteisuus, keskittymiskyky ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen. Opinnot luovat perustaa käsityötaiteen harrastukselle, joka asettuu osaksi elävää käsityökulttuuria ja taiteiden kenttää.

Opetuksen tavoitteena on auttaa opiske-

“Opiskelijaa ohjataan eri materiaalien, tekniikoiden ja työkalujen turvalliseen käyttöön kokeilun, tekemisen ilon ja keksimisen avulla.”

Kuva: Ulla Sinkkonen

lijaa näkemään käsityö monitieteisenä ilmiönä. Opiskelijaa innostetaan tarkastelemaan käsityön, taiteiden ja tieteiden yhteyksiä sekä löytämään niistä uusia oivalluksia. Opiskelijaa kannustetaan ideoimaan ja rakentamaan uutta. Opintojen tavoitteena on innostaa opiskelijaa käsityön, muotoilun ja kulttuurin elinikäiseen harrastamiseen.

7.1

Varhaisiän käsityötaidekasvatus

Varhaisiän käsityötaidekasvatuksen tavoitteena on tutustua lähiympäristöön havainnoiden, ihmetellen, tulkiten, leikkien ja elämyksellisesti koki. Käsityötaiteen opinnoissa kokeillaan ja harjoitellaan taitoja erilaisten tekniikoiden, materiaalien ja välineiden turvallisen käytön avulla. Toiminta ja tekeminen rakentuvat opiskelijoiden omakohtaisille elinympäristön kokemuksille sekä kulttuuri- ja taideilmiöille. Opinnoissa harjoitellaan toisten huomioimista, ryhmätyötaitoja ja omaan

työhön keskittymistä. Opetus tukee opiskelijan ajattelun ja vuorovaikutustaitojen kehittämistä ja auttaa näin lapsen myönteisen minäkuvan muodostumista. Opinnot muodostavat pohjaa myöhemmille opinnoille. Koulutuksen järjestäjä päättää mahdollisen varhaisiän käsityö- ja muotoilukasvatuksen tavoitteista, sisällöistä ja laajuudesta.

Kouvolan kansalaisopistossa toteutettava taiteen perusopetukseen valmistava varhaisiän käsityötaiteen opetus on suunnattu 5–6-vuotiaille. Opinnot ovat kestoltaan pääsääntöisesti kahden lukuvuoden mittaiset. Opetus rakentuu vuosittaiselle runkosuunnitelmalle.

7.2

Käsityötaiteen yhteiset opinnot

Käsityötaiteen yhteisten opintojen tarkoituksena on hankkia käsityön perustaidot. Opintojen tavoitteena on innostaa opiskelijaa kehittämään käsityön tekemisessä, suunnittelussa ja toteuttamisessa tarvittavia tai-

toja, tulkiten niitä persoonallisesti ilon, halun, taidon, uteliaisuuden ja uskalluksen kautta. Käsityötaiteen opiskelun tarkoituksena on avata opiskelijalle uusia mahdollisuuksia ymmärtää käsityötä, muotoilua, taidetta ja kultuuria sekä niiden sisältämiä merkityksiä. Opiskelussa on keskeistä käsityön tekeminen ja kokeminen. Opintoissa tutustutaan käsityöhön, muotoiluun ja teknologiaan sekä tarkastellaan käsityötä yhteiskunnallisena, kulttuurisena ja monitieteisenä ilmiönä. Kouvolan kansalaisopisto määrittelee yhteisten opintojen opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet, sisällöt ja laskennalliset laajuudet opetus suunnitelman perusteiden pohjalta.

Käsityötaiteen opetuksessa huomioidaan taiteenalan luonne ja pitkäjänteinen työskentely, jossa oppiminen tapahtuu vähitellen ja aikaa vaati. Kouvolan kansalaisopistossa toteutettava käsityötaiteen yleisen oppi-

määrän yhteisten opintojen 300 tunnin laskennallinen laajuus muodostuu kahdesta (2) opintokokonaisuudesta. Opinto-kokonaisuus on kestoltaan pääsääntöisesti kolmen lukuvuoden pituinen. Opintokokonaisuus yksi (1) on suunnattu pääsääntöisesti 7–9 -vuotiaille ja opintokokonaisuus kaksi (2) pääsääntöisesti 10–12-vuotiaille. Opintokokonaisuudet rakentuvat vuosittaiselle runkosuunnitelmalle, jossa opinnot etenevät tasolta toiselle, taidollista ja taidollista osaamista laajentaen ja syventäen.

Opinnot voivat sisältää myös opintokokonaisuuksiin ja niiden tavoitteisiin ja sisältöihin rinnastettavia opintoja. Kouvolan kansalaisopiston vuosittaisessa taiteen perusopetuksen käsityötaiteen kurssisuunnittelussa päätetään niistä opinnoista, jotka voidaan sisällyttää yhteisten opintojen opintokokonaisuuksiin. Tällaisia opintoja ovat esimerkiksi lapsille

“Opiskelussa on keskeistä käsityön tekeminen ja kokeminen.”

ja nuorille suunnatut lyhytkurssit. Käsityötaiteen yhteiset opinnot voivat sisältää myös sellaisia opintoja, joita voidaan järjestää muun muassa yhteistyössä muun taiteen perusopetuksen taiteenalan tai taiteenperusopetukseen rinnastettavien yhteistyökumppanien ja toimijoiden kanssa. Opintoissa huomioidaan tarvittaessa myös opettajan, huoltajan ja opiskelijan yksilöllisesti suunnittelema opintopolku. ■

Kuva: Ulla Sinkkonen

Opintokokonaisuus 1 (7–9-vuotiaat)

Opetuksen tavoitteet:

TAIDOT JA MUOTOILU

- Tukea ja rohkaista opiskelijaa kädentaitojen harjoittelussa, omien tavoitteiden asettamisessa ja niiden saavuttamisessa
- Kannustaa opiskelijaa havainnoimaan arjen elinympäristöään
- Herättää opiskelijan innostus uusien taitojen kokeilemiseen ja ilmaisemiseen
- Rohkaista opiskelijaa materiaalien ja tekniikoiden monipuoliseen käyttöön
- Ohjata opiskelijaa ymmärtämään annettujen ohjeiden, menetelmien ja työjärjestyksen yhteys lopputulokseen
- Herättää opiskelijan kiinnostus muotojen tutkimiseen
- Ohjata opiskelijaa välineiden ja tekniikoiden turvalliseen käyttöön
- Ohjata opiskelijaa työtilasta ja välineistä huolehtimiseen

YHTEISKUNTA JA KULTTUURI

- Herättää opiskelijaa aktiiviseksi käsityökulttuurin havainnoijaksi
- Tuoda näkyväksi opiskelijan ajatuksia, tunteita ja tulkintoja käsityöstä, ympäristöstä ja kulttuurista
- Rohkaista opiskelijaa pohtimaan omien valintojensa vaikutuksia työskentelyyn ja lopputulokseen
- Herättää opiskelijaa näkemään käsityö elävänä kulttuuriperintönä
- Kannustaa opiskelijaa huomioimaan käsityötä esteettisyyden, eettisyyden, ekologisuuden ja kulttuurin näkökulmasta

TAITEIDEN JA TIETEIDEN VÄLISYYS

- Ohjata opiskelijaa hahmottamaan käsityötä osana taiteita ja tieteitä
- Kannustaa opiskelijaa pohtimaan toimintaansa kestäväen kehityksen näkökulmasta
- Innostaa opiskelijaa kekseliäisyyteen ja luovaan ongelmanratkaisuun

Keskeiset sisällöt

Käsityötaiteen yhteisissä opinnoissa tehdään tuotteita ja teoksia, yksin ja yhdessä. Tuotteissa käytettävyys ja tarkoituksenmukaiset materiaalit luovat perustan käsityölliselle tekemiselle. Teoksissa materiaalit ja tekniikat toimivat luovasti ilmaisun välineinä. Työskentelyssä tekeminen ilmenee osallisuutena, yhteisöllisyytenä ja hyvinvointina. Muotoilua tarkastellaan kokonaisvaltaisesti tuotteen tekoon kuuluvana osana. Käsityötä, muotoilua ja teknologiaa käsitellään kulttuurisina, yhteiskunnallisina ja taiteeseen liittyvinä ilmiöinä.

Sisältöjen valinnassa lähtökohtana ovat erilaiset ilmiöt, joita lähestytään henkilökohtaisten kokemusten kautta. Kaikkia keskeisiä sisältöjä pohditaan esteettisyyden, eettisyyden ja ekologisuuden näkökulmasta. Opinnoissa tarkastellaan kaikkien keskeisten sisältöjen osa-alueita.

ESINE- JA TEKSTIILYMPÄRISTÖT

- Esine- ja tekstiiliympäristöjä tarkastellaan asumisen, toiminnallisuuden, muotoilun ja kulttuurin näkökulmista
- Pukeutuminen
- Pukeutumista tarkastellaan identiteetin muotoutumisen ja yhteisöön kuulumisen, muoti-ilmiöiden ja kulttuurin näkökulmista
- Palveluympäristöt
- Palveluympäristöjä tarkastellaan hyvinvoinnin ja kokemuksellisuuden näkökulmista
- Rakennetut ja luonnonympäristöt
- Rakennettuja ja luonnonympäristöjä tarkastellaan osallisuuden, yhteisöllisyyden, hyvinvoinnin ja ihmisten viihtyvyyden näkökulmista

Opintokokonaisuus 2 (10–12-vuotiaat)

Opetuksen tavoitteet:

TAIDOT JA MUOTOILU

- Tukea ja rohkaista opiskelijaa kädentaitojen harjoittelussa, omien tavoitteiden asettamisessa ja niiden saavuttamisessa
- Kannustaa opiskelijaa havainnoimaan arjen elinympäristöstään nousevia tarpeita
- Herättää opiskelijan innostus uusien taitojen kokeilemiseen ja ilmaisemiseen
- Rohkaista opiskelijaa materiaalien ja tekniikoiden monipuoliseen käyttöön
- Ohjata opiskelijaa ymmärtämään työohjeiden, -menetelmien ja -järjestyksen yhteys työprosessiin ja lopputulokseen
- Ohjata opiskelijaa muotojen tutkimiseen ja hyödyntämään havaintojaan työskentelyssään
- Ohjata opiskelijaa välineiden ja tekniikoiden turvalliseen käyttöön
- Ohjata opiskelijaa työtiloista ja välineistä huolehtimiseen

YHTEISKUNTA JA KULTTUURI

- Innostaa opiskelijaa aktiiviseksi käsityökulttuurin havainnoijaksi, tekijäksi, toimijaksi ja kuluttajaksi
- Tuoda näkyväksi opiskelijan ajatuksia, tunteita ja tulkintoja käsityöstä, muotoilusta, ympäristöstä ja kulttuurista
- Rohkaista opiskelijaa pohtimaan omien valintojensa vaikutuksia työskentelyyn ja lopputulokseen
- Auttaa opiskelijaa näkemään käsityö elävänä kulttuuriperintönä
- Kannustaa opiskelijaa pohtimaan käsityötä esteettisyyden, eettisyyden, ekologisuuden ja kulttuurisen moninaisuuden näkökulmasta
- Auttaa opiskelijaa ymmärtämään käsityöyrittäjyyden traditiota

TAITEIDEN JA TIETEIDEN VÄLISYYS

- Ohjata opiskelijaa hahmottamaan käsityötä taiteita ja tieteitä yhdistävänä ilmiönä
- Kannustaa opiskelijaa pohtimaan toimintaansa kestävän kehityksen näkökulmasta
- Innostaa opiskelijaa kekseliäisyyteen ja luovaan ongelmanratkaisuun

Keskeiset sisällöt

Käsityötaiteen yhteisissä opinnoissa tehdään luovasti tuotteita, teoksia ja palveluita, yksin ja yhdessä sekä itselle että toisille. Tuotteissa käytettävyyttä ja tarkoituksenmukaiset materiaalit luovat perustan käsityölliselle tekemiselle. Teoksissa materiaalit ja tekniikat toimivat ilmaisun välineinä. Opetukseen sisältyy myös materiaalihoidon vapaa luova ilmaisu. Palveluissa tekeminen ilmenee osallisuutena, yhteisöllisyytenä ja hyvinvointina. Käsitöissä teknologiaa tutkitaan tekemisen ja ilmaisun välineinä. Muotoilua tarkastellaan kokonaisvaltaisesti tuotteen tekoon kuuluvana osana. Käsitöitä, muotoilua ja teknologiaa käsitellään kulttuurisina, yhteiskunnallisina, monitieteisinä ja taiteeseen liittyvinä ilmiöinä.

Sisältöjen valinnassa lähtökohtana ovat erilaiset ilmiöt, joita lähestytään henkilökohtaisten kokemusten kautta kohti yleisempiä käsityön ilmiöitä. Kaikkia keskeisiä sisältöjä pohditaan esteettisyyden, eettisyyden ja ekologisuuden näkökulmasta. Opinnoissa tarkastellaan kaikkien keskeisten sisältöjen osa-alueita ja syvennetään jo aikaisemmin opittuja taitoja.

ESINE- JA TEKSTIILYMPÄRISTÖT

- Esine- ja tekstiiliympäristöjä tarkastellaan asumisen, toiminnallisuuden, muotoilun, teknologian, muoti-ilmiöiden ja eri kulttuurien näkökulmista

PUKEUTUMINEN

- Pukeutumista tarkastellaan identiteetin muotoutumisen ja yhteisöön kuulumisen, vaatetusteknologian, muoti-ilmiöiden, fysiologian ja eri kulttuurien näkökulmista

PALVELUYMPÄRISTÖT

- Palveluympäristöjä tarkastellaan hyvinvoinnin, kokemuksellisuuden, asiakaslähtöisyyden ja yrittäjyyden näkökulmista

RAKENNETUT JA LUONNONYMPÄRISTÖT

- Rakennettuja ja luonnonympäristöjä tarkastellaan osallisuuden, yhteisöllisyyden, hyvinvoinnin ja ihmisten viihtyvyyden näkökulmista

Kuva: Ulla Sinkkonen

7.3

Käsityötaiteen teemaopinnot

Käsityötaiteen teemaopintojen tarkoituksena on opiskelijan yhteisissä opinnoissa hankkimien taitojen laajentaminen. Käsityötaiteen teemaopintojen tavoitteena on, että opiskelija syventää ilmaisu-, ongelmanratkaisuja vuorovaikutustaitojaan. Tavoitteena on, että opiskelija oppii käyttämään työskentelynsä sopivia työtapoja, tekniikoita ja materiaaleja. Opiskelija harjoittelee itsestä työskentelyä suunnitellen ja valmistuen tuotteita, joiden tekemisessä yhdistyvät taidollinen ja tiedollinen osaaminen sekä elämyksellisyys ja sosiaalinen vuorovaikutus. Opetuksessa otetaan huomioon opiskelijoiden erilaiset vahvuudet ja kiinnostuksen kohteet, paikalliset resurssit, ajankohtaiset ilmiöt sekä paikallisuus.

Kouvolan kansalaisopisto määrittelee teemaopintojen opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet, sisällöt ja laskennalliset laajuudet opetussuunnitelman perusteiden pohjalta. Teemaopintoihin voi sisältyä vaihtoehtoisia opintokokonaisuuksia. Teemaopintojen 200 tunnin laskennallinen laajuus muodostuu yhdestä (1) opintokokonaisuudesta. Opintokokonaisuus on kestoltaan pääsääntöisesti kolmen lukuvuoden pituinen. Opintokokonaisuuteen voi sisältyä eripituisia ja sisältöisiä työpajoja ja kursseja. Teemaopinnot on suunnattu lähinnä 13–16-vuotiaille nuorille. Teemaopintoihin siirrytään pääsääntöisesti opiskelijan saavuttaessa teemaopintoihin vaadittavan iän ja taitotason. Teemaopintojen opiskelussa ei edellytetä yhteisten opintojen opintokokonaisuuksien suorittamista, vaan opiskelijaksi voidaan ottaa myös 13–16-vuotias nuori, jolla ei ole aiempia opintoja käsityötaiteen perusopetuksessa. Teemaopintojen opiskelijaksi voidaan ottaa myös, vaikka kaikkia yhteisten opintojen opintoja ei ole suoritettuna. Päätötdistukseen oikeuttava 500 tunnin laskennallinen laajuus edellyttää kuitenkin 300 tunnin yhteisten opintojen ja 200 tunnin teemaopintojen suorittamista tai niihin rinnastettavien opintojen hyväksi lukemista. Alle 13-vuotiaat

“Tavoitteena on, että opiskelija syventää ilmaisu-, ongelmanratkaisuja vuorovaikutustaitojaan.”

voivat osallistua teemaopintoihin liittyviin opintoihin, jos opinnot soveltuvat iän ja tietotaidon mukaisesti ko. ikäisille. Tällaisia opintoja ovat esimerkiksi eri-ikäisille suunnatut lyhytkurssit.

Kouvolan kansalaisopisto päättää tarjottavista teemaopinnoista. Teemaopintojen suunnittelussa ja toteuttamisessa huomioidaan vuosittain olevat painopisteet ja ko. opintojen toteuttamiseen liittyvät tekijät, kuten saatavilla olevat tilat, välineistö ja pätevä opettajisto. Teemaopinnoissa voidaan järjestää käsityötaiteen osa-alueeseen painottuvia erillisiä työpajoja esimerkiksi käsityötaiteen erikoistekniikoita. Opiskelijaa kannustetaan teemaopintojen monipuoliseen toteuttamiseen. Monipuolisuus opinnoissa vahvistaa laaja-alaista käsityön ja muotoilun näkemystä, visuaalista ja teknistä osaamista sekä taiteentuntemusta.

Teemaopinnot voivat sisältää myös opintokokonaisuuteen ja sen tavoitteisiin ja sisältöihin rinnastettavia muita vaihtoehtoisia opintoja. Kouvolan kansalaisopiston vuosittaisessa taiteen perusopetuksen käsityötaiteen kurssisuunnittelussa päätetään niistä opinnoista, jotka voidaan sisällyttää teemaopintojen opintokokonaisuuteen. Tällaisia opintoja ovat esimerkiksi lapsille ja nuorille suunnatut lyhytkurssit. Käsityötaiteen teemaopinnot voivat sisältää myös sellaisia vaihtoehtoisia opintokokonaisuuksia, joita voidaan järjestää mm. yhteistyössä muiden taiteen perusopetuksen taiteenalan tai taiteen perusopetukseen rinnastettavien yhteistyökumppanien ja toimijoiden kanssa. Opinnoissa huomioidaan tarvittaessa myös opettajan, huoltajan ja opiskelijan yksilöllisesti suunnittelema vaihtoehtoinen opintopolku. Opinnot teemaopinnoissa rakentuvat vuosittaiselle tarjottavien opintojen runkosuunnitelmalle. ■

Opintokokonaisuus 1 (13–16-vuotiaat)

Opetuksen tavoitteet:

TAIDOT JA MUOTOILU

- Ohjata ja tukea opiskelijaa syventämään sekä suunnittelua eri tekniikoin että kädentaitojaan
- Rohkaista opiskelijaa syventämään materiaalien ja tekniikoiden tuntemustaan sekä kuvallista ilmaisua
- Kannustaa opiskelijaa havainnoimaan ympäristöään ja arjen elinympäristön haasteita sekä pohtimaan niihin ratkaisuja
- Vahvistaa opiskelijan omaa ilmaisua uusilla taidoilla
- Kehittää opiskelijan kykyä hallita käsityö- ja muotoilu-prosessia pohtimalla työohjetta, työjärjestystä ja työmenetelmiä omassa työskentelyssään.

YHTEISKUNTA JA KULTTUURI

- Rohkaista opiskelijaa syventämään käsityökulttuurin tunte-
mista ja tekemään valintoja oman kiinnostuksen mukaisesti
- Ohjata opiskelijaa pohtimaan ja ymmärtämään omien
valintojen vaikutuksia tuotteen laatuun ja elinkaareen sekä
ympäristöön
- Kannustaa opiskelijaa osallistumaan käsityön elävän
kulttuuriperinnön kehittämiseen
- Ohjata opiskelijaa ympäristön ja käsityökulttuurin
havainnointiin
- Auttaa opiskelijaa tekemään eettisesti, esteettisesti ja
ekologisesti kestäviä valintoja kulttuurisesti moninaisessa
maailmassa
- Kannustaa opiskelijaa tutustumaan sekä paikalliseen että
globaaliin yritystoimintaan ja käsityöyrittäjyyteen

TAITEIDEN JA TIETEIDEN VÄLISYYS

- Ohjata opiskelijaa ymmärtämään käsityötä ja muotoilua
monitaiteisena ja -tieteisenä ilmiönä sekä hyödyntämään
sitä omassa työskentelyssään
- Kannustaa opiskelijaa hyödyntämään kestävä kehityksen
ja kiertotalouden näkökulmia toiminnassaan
- Innostaa opiskelijoita yhteisölliseen kekseliäisyyteen
- Rohkaista opiskelijaa visioimaan uutta ja erilaista sekä
rakentamaan näkymätöntä näkyväksi käsityöksi

Keskeiset sisällöt

Käsityötaiteen teemaopinnoissa tuotetaan tuotteita, teoksia ja palveluita yksin ja yhdessä sekä itselle että toisille. Tuotteissa käytettävyyden ja tarkoituksenmukaiset materiaalit luovat perustan käsityölliselle tekemiselle. Teoksissa materiaalit ja tekniikat toimivat ilmaisun välineinä. Opetukseen sisältyy myös materiaali- ja pohjainen vapaa luova ilmaisu. Palveluissa tekeminen ilmenee osallisuutena, yhteisöllisyytenä ja hyvinvointina. Käsityössä teknologiaa tutkitaan tekemisen ja ilmaisun välineenä. Muotoilua tarkastellaan kokonaisvaltaiseen tuottamiseen kuuluvana toimintana. Käsityötä, muotoilua ja teknologiaa käsitellään kulttuurisena, yhteiskunnallisena, monitieteisenä ja taiteeseen liittyvinä ilmiöinä.

Sisältöjen valinnassa lähtökohtana ovat erilaiset ilmiöt, joita lähestytään henkilökohtaisten kokemusten kautta kohti yleisempiä käsityön ilmiöitä. Kaikkia keskeisiä sisältöjä pohditaan esteettisyyden, eettisyyden ja ekologisuuden sekä visuaalisuuden näkökulmasta. Opinnoissa tarkastellaan kaikkien keskeisten sisältöjen osa-alueita.

ESINE- JA TEKSTIILIIYMPÄRISTÖT

- Esine- ja tekstiiliympäristöjä tarkastellaan asumisen, toiminnallisuuden, muotoilun, taiteen ja teknologian, muoti-ilmiöiden ja lavastuksen sekä eri kulttuurien näkökulmista

PUKEUTUMINEN

- Pukeutumista tarkastellaan identiteetin muotoutumisen ja yhteisöön kuulumisen, vaatetusteknologian, muoti-ilmiöiden ja erilaisien puvustuksien, fysiologian ja eri kulttuurien näkökulmista.

PALVELUYMPÄRISTÖT

- Palveluympäristöjä tarkastellaan hyvinvoinnin, esteettömyyden, kokemuksellisuuden, asiakaslähtöisyyden ja yrittäjyyden näkökulmista.

RAKENNETUT JA LUONNONYMPÄRISTÖT

- Rakennettuja ja luonnonympäristöjä tarkastellaan osallisuuden, yhteisöllisyyden, hyvinvoinnin ja ihmisten viihtyvyyden näkökulmista

7.4

Aikuisten käsityötaiteen opetus

Aikuisten opetuksessa noudatetaan käsityötaiteen yleisen oppimäärän tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä. Opetuksen tavoitteena on oman ilmaisutavan, muotoiluajattelun ja taiteellisen työskentelyn kehittäminen. Opetuksessa otetaan huomioon aikuisen opiskelijan motivoituneisuus, omatoimisuus ja aiempi osaaminen. Päämääränä on oppimisen ilon saavuttaminen tekemisen, vuorovaikutuksen, uuden oivaltamisen sekä kyseenalaistavan ja kokeilevan työskentelyn avulla. Tavoitteena on, että aikuinen opiskelija voi syventää opintojaan itseä kiinnostaviin sisältöihin. Erilaiset yhteistyöhankkeet muiden alojen toimijoiden ja organisaatioiden kanssa tuovat sosiaalisen ja yhteiskunnallisen näkökulman osaksi opintoja. Opinnot antavat valmiuksia opitun hyödyntämiseen omassa työssä, harrastuksissa, elinikäisessä oppimisessa tai yritysyrityksessä.

Kouvolan kansalaisopistossa toteutettava aikuisten käsityötaiteen yleisen oppimäärän 500 tunnin opinnot sisältävät kolme opintokokonaisuutta, jotka noudattavat käsityötaiteen yleisen oppimäärän tavoitteita ja sisältöjä. Yhteisten opintojen 300 tunnin laskennallinen laajuus muodostuu kahdesta (2) opintokokonaisuudesta. Yksi yhteisten opintojen opintokokonaisuus on kestoltaan pääsääntöisesti lukuvuoden pituinen. Teemaopintojen 200 tunnin laskennallinen laajuus muodostuu yhdestä (1) opintokokonaisuudesta, joka on pääsääntöisesti 1,5 lukuvuoden pituinen. Opintojen kokonaispituus on pääsääntöisesti 3,5 vuotta. Opintokokonaisuudet rakentuvat vuosittaiselle runkosuunnitelmalle. Aikuisia ohjataan laatimaan omia tavoitteitaan ja tarpeitaan tukeva henkilökohtainen opetussuunnitelma.

7.5

Työtavat käsityötaiteen opetuksessa

Käsityötaiteelle on ominaista havainnoille, pohdiskelulle, käsitteellistämislle, vuoro-

vaikutukselle, arvottamiselle, tulkinnalle ja aktiivisuudelle perustuva prosessimainen toiminta. Ne ilmenevät niin opiskelijan käsityöprosessissa kuin laajemmin yhteisön jäsenenä toimimisessa. Opetuksessa valitaan työtapoja, jotka kannustavat vuorovaikutukseen, yhdessä tekemiseen, vertaisoppimiseen ja oppimisen itsearviointiin.

“Opiskelijaa kannustetaan oma-aloitteisuuteen ja ottamaan aktiivinen rooli työtapojen valinnassa ja omassa oppimisessa.”

Käsityötaiteen erilaisiin ilmiöihin tutustutaan elämyksellisesti ja kokemuksellisesti, niitä tutkimalla ja arvottamalla. Työskentelylle asetetut tavoitteet ohjaavat mielikuvitusta, ihmettelyä ja ideoiden kehittelyä. Työskentelyssä korostuu käsillä tekemisen ja oivaltamisen ilo. Opiskelijaa kannustetaan oma-aloitteisuuteen ja ottamaan aktiivinen rooli työtapojen valinnassa ja omassa oppimisessa. Opiskelijoita rohkaistaan kokeilemiseen ja kannustetaan improvisointiin sekä sattuman hyödyntämiseen. Työtapojen ja materiaalien valintaa ohjaavat myös kestävä kehityksen ja kiertotalouden periaatteet.

Työtapojen monipuolisilla valinnoilla tuetaan yksilöllistä tietojen ja taitojen oppimista, ilmaisua ja testaamista sekä yhteistoiminnallista käsityötaidetta. Työtapojen monipuolisuutta edistetään hyödyntämällä mahdollisuuksien mukaan erilaisten materiaalien, tekniikoiden ja teknologioiden tutkimista sekä niiden kekseliästä soveltamista ja oppilaiden erityisosaamisalueiden kehittämistä. Työtavoilla mahdollistetaan monipuolinen materiaalien, tekniikoiden ja ilmaisun keinojen käyttö sekä pitkäjänteinen harjoittelu ja taitojen syventäminen. Tavoitteena on, että valitut työtavat ja oppimisympäristöt tu-

kevat tutkivaa asennetta uuden oppimisessa ja kriittisen ajattelun kehittymistä.

7.6

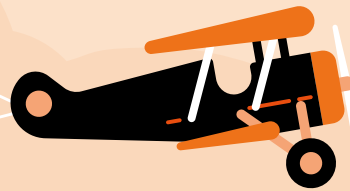
Oppimisen arviointi käsityötaiteen opetuksessa

Oppimisen arvioinnin tehtävänä on tukea opiskelijan kehittymistä opinnoissaan, ilmissänsä, taidoissaan sekä ohjata häntä omien tavoitteiden asettamisessa. Oman tekemisen analysointi ja projektin ymmärtäminen tukee oppimisen syvenemistä. Arviointia tapahtuu koko prosessin ajan monipuolisina menetelmin. Opiskelijaa perehdytetään käsityötaiteen arvioinnin periaatteisiin ja käytäntöihin. Opiskelijalle annettavaan oppimisen arviointiin sisältyy palautetta kaikista opetukselle asetetuista tavoitteista.

Arviointimenetelmät valitaan siten, että niiden avulla voidaan parhaalla mahdollisella tavalla arvioida tavoitteiden saavuttamista ja että ne soveltuvat käytettyihin opetusmenetelmiin ja tukevat oppimista. Monipuoliseen arviointiin sisältyy erilaisia palautteen antamisen tapoja sekä itse- ja vertaisarviointia. Opiskelija saa jatkuvaa sanallista palautetta opinnoistaan. Näyttelyiden ja muiden esittäytymisten kautta opiskelijat voivat saada myös julkista palautetta. Oppimisen arviointi on vuorovaikutusta opiskelijan, ryhmän ja opettajan välillä. Arvioinnin tavoitteena on tukea opiskelijan omien tavoitteiden asettamista ja edistymisen seuraamista suhteessa niihin. Oppimista ja osaamista arvioidaan monipuolisesti opiskelijan oppimisprosessissa, tuotteissa, teoksissa ja palveluissa. Opiskelijaa rohkaistaan antamaan ja vastaanottamaan palautetta. Arviointitaitoja harjoitellaan opintojen kuluessa. Opiskelijalle annettava palaute on luonteeltaan kannustavaa, ohjaavaa ja jatkuvaa. Arvioinnilla opiskelijaa kannustetaan osaamisensa laajentamiseen, soveltamiseen ja esittelemiseen. Käsityötaiteen yleisen oppimäärän teemaopintoihin voi sisältyä opiskelijan kokoama esitys osaamisestaan, jossa on sanallista ja/tai kuvallista aineistoa sekä itsearviointia. ■

OPINTO- POLKU

TAIDEAINEET

Kuvataide

Musiikki

Teatteritaide

Sanataide

Käsityötaide

Mediataide

OPINNOT KOOSTUVAT

300

TUNTIA

200

TUNTIA

500

TUNTIA

YHTEISET OPINNOT

+

TEEMAOPINNOT

=

YLEISEN OPPIMÄÄRÄN
LASKENNALLINEN
LAAJUUS

**VARHAISIÄN
TAIDEKASVATUS**
- Tutustuttaa taiteeseen ja luo pohjaa opinnoille.

YHTEISET OPINNOT

Yhteisten opintojen tarkoituksena on taiteenalan perustaitojen hankkiminen. Yhteisiä opintoja suoritetaan 300 tuntia ja ne koostuvat 2 tai useammasta opintokokonaisuudesta.

Voit suorittaa yhteisiä opintoja ja teemaopintoja **YHTÄAIKAA!**

Opinnot etenevät **TASOLTA TOISELLE**, tiedollista ja taidollista osaamista laajentaen ja syventäen.

TEEMAOPINNOT

Teemaopinnoissa tarkoituksena on yhteisissä opinnoissa hankittujen taitojen laajentaminen. Teemaopintoja suoritetaan 200 tuntia ja ne koostuvat 1 tai useammasta opintokokonaisuudesta.

Opinnot voivat sisältää myös opintokokonaisuuksiin ja niiden tavoitteisiin ja sisältöihin rinnastettavia opintoja, esim. lyhytkurseja.

Huom!

JOKAISEN OPINTOPOLKU ON OMANLAINEN.

